

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗРЫН ХАРЬЯА
ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

**ХОВД АЙМГИЙН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН 2020 ОНЫ ЖИЛИЙН
ЭЦСИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН**

Аудитын код: ХОА-2021/103 /СТА-ТШЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn</p> <p>Ховд хот 2021 он</p>	<p>Тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар Утас: 70433061 Цахим хаяг: Boldbaatar.Kh @audit.gov.mn Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн Утас:70432545 Цахим хаяг: Tsetsegsuren.A@audit.gov.mn Аудитор: Д.Балжинням Утас: 70432545 цахим хаяг: Baljinnyam.d@audit.gov.mn</p>
---	---

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Товчилсон үгийн жагсаалт

<i>АДБОУС</i>	<i>Аудитын Дээд Байгууллагуудын Олон Улсын Стандарт</i>
<i>АОУС</i>	<i>Аудитын Олон Улсын Стандарт</i>
<i>УСНББОУС</i>	<i>Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт</i>
<i>ТТЗ</i>	<i>Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч</i>
<i>ТШЗ</i>	<i>Төсвийн шууд захирагч</i>
<i>ТБОНӨХБАҮХАТ</i>	<i>Төрийн болон орон нутгийн өмч хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай</i>
<i>ЗДТГ</i>	<i>Засаг даргын дамгын газар</i>
<i>ОНХС</i>	<i>Орон нутгийн хөгжлийн сан</i>
<i>ИТХ</i>	<i>Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал</i>
<i>ЗД</i>	<i>Засаг дарга</i>

Агуулга

1.Төрийн аудитын санал, дүгнэлт	3
2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан.....	4
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	4
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	5
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	6
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	7
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	8
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан	8
3. Аудитын тайлан.....	9
3.1. Ерөнхий зүйл.....	9
3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй.....	10
3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, дотоод хяналт	10
3.4. Материаллаг байдал	10
3.5. Санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд	11
3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт	12
3.7. Шилэн дансны мэдээлэл.....	13
3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	13
3.9. Аудитын илрүүлэлт.....	13
Залруулсан алдаа.....	Error! Bookmark not defined.
Зөвлөмж өгөхөөс бусад байдлаар шийдвэрлэсэн алдаа, зөрчил ..	Error! Bookmark not defined.
Аудитын зөвлөмж.....	13
3.10. Балансын дараах үйл явдал болон дараагийн аудитаар авч үзэх анхаарал татахуйц бусад чухал асуудлууд	13
4. Менежментийн захидал.....	13
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт	14

1.ТӨРИЙН АУДИТЫН САНАЛ, ДҮГНЭЛТ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН**2.1 АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН /төгрөгөөр/**

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>21,493,518.01</u>	<u>16,849,659.00</u>
33	АВЛАГА	5,525,686.00	237,331.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	5,525,686.00	237,331.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	15,967,832.01	16,612,328.00
354	Хангамжийн материал	15,484,132.01	16,612,328.00
35410	Бичиг хэргийн материал	315,000.00	143,196.00
35420	Аж ахуйн материал	1,071,334.00	1,071,334.00
35470	Бусад хангамжийн материал	14,097,798.00	15,397,798.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>89,972,150.46</u>	<u>113,694,363.84</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	89,972,150.46	113,694,363.84
392	Биет хөрөнгө	89,972,150.46	113,694,363.84
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	124,746,100.00	124,746,100.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-124,746,100.00	-124,746,100.00
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	86,318,837.00	113,314,737.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-58,233,190.15	-67,572,094.82
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	59,470,299.00	71,439,299.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-35,663,795.39	-41,567,577.34
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	38,055,000.00	38,055,000.00
39217	Ном	25,000.00	25,000.00
39301	Програм хангамж	3,250,000.00	3,250,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-3,250,000.00	-3,250,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>111,465,668.47</u>	<u>130,544,022.84</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>852,341.00</u>	<u>1,047,500.00</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	852,341.00	1,047,500.00
413	Өглөг	852,341.00	1,047,500.00
4136	Бусад өглөг	772,000.00	1,047,500.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	772,000.00	1,047,500.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>110,613,327.46</u>	<u>129,496,522.84</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	110,613,327.46	129,496,522.84
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	169,177,150.00	169,177,150.00
51101	Өмч: - төрийн	169,177,150.00	169,177,150.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	-62,841,892.54	-43,958,697.17
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	-62,841,892.54	-62,841,892.54
51220	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	18,883,195.37
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	4,278,070.00	4,278,070.00
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>111,465,668.46</u>	<u>130,544,022.84</u>

2.2 АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ҮР ДҮНГИЙН ТАЙЛАН/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	634,643,400.00	981,622,000.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	00.00	38,675,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	00.00	38,675,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	00.00	38,675,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	00.00	38,675,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	634,643,400.00	942,947,000.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	138,809,600.00	435,600,000.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	48,809,600.00	400,000,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө, түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	90,000,000.00	30,370,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	00.00	5,230,000.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	495,833,800.00	507,347,000.00
133001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	495,833,800.00	507,347,000.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	660,515,738.14	957,213,118.63
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	660,515,738.14	957,213,118.63
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	654,375,883.14	923,214,869.99
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	142,500,241.00	177,645,748.00
210101	Үндсэн цалин	142,500,241.00	171,571,748.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	00.00	6,074,000.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	17,812,531.00	22,639,164.36
210201	Тэтгэврийн даатгал	12,112,522.00	15,510,117.36
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,425,003.00	1,818,458.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,140,001.00	1,431,236.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	284,999.00	352,670.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	2,850,006.00	3,526,683.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	41,214,884.83	35,312,976.01
210401	Бичиг хэрэг	2,729,461.92	2,273,246.00
210402	Тээвэр, шатахуун	27,876,249.91	23,965,662.01
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	9,109,173.00	7,516,068.00
210404	Ном, хэвлэл	1,500,000.00	1,558,000.00
2105	Нормативт зардал	370,000.00	370,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	370,000.00	370,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	12,969,500.00	1,200,000.00
210604	Урсгал засвар	12,969,500.00	1,200,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	11,682,968.00	2,950,700.00
210702	Дотоод албан томилолт	11,682,968.00	2,950,700.00

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	245,636,620.37	199,778,907.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	243,447,620.37	197,600,907.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	220,000.00	220,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	900,000.00	900,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	214,000.00	214,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	55,000.00	44,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	800,000.00	800,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	182,189,137.94	488,843,060.62
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	41,131,100.00	416,240,479.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	111,062,440.92	57,359,895.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	29,995,597.02	15,242,686.62
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	6,139,855.00	33,998,248.64
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	5,999,974.00	25,064,382.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	00.00	18,986,100.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5,999,974.00	6,078,282.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	139,881.00	8,933,866.64
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	-25,872,338.14	18,883,195.37
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	-25,872,338.14	18,883,195.37

2.3 АУДИТ ХИЙСЭН МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	634,643,400.00	942,947,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	634,643,400.00	942,947,000.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	138,809,600.00	435,600,000.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	48,809,600.00	400,000,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	90,000,000.00	30,370,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	00.00	5,230,000.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	495,833,800.00	507,347,000.00
133001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	495,833,800.00	507,347,000.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	634,643,400.00	934,013,133.36
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	634,643,400.00	934,013,133.36

210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	628,503,519.00	909,027,033.36
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	133,823,000.00	169,412,199.36
210101	Үндсэн цалин	112,146,000.00	130,792,399.36
210102	Нэмэгдэл	18,799,000.00	34,481,400.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	2,878,000.00	4,138,400.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	16,540,400.00	22,870,600.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	11,247,500.00	16,094,200.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,323,200.00	1,694,100.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,146,800.00	1,355,300.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	176,800.00	338,800.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	2,646,100.00	3,388,200.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	39,142,400.00	35,311,421.00
210401	Бичиг хэрэг	2,730,000.00	2,330,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	25,693,200.00	23,965,273.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	9,219,200.00	7,516,148.00
210404	Ном, хэвлэл	1,500,000.00	1,500,000.00
2105	Нормативт зардал	370,000.00	370,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	370,000.00	370,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	12,969,800.00	1,200,000.00
210604	Урсгал засвар	12,969,800.00	1,200,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	12,064,000.00	2,950,700.00
210702	Дотоод албан томилолт	12,064,000.00	2,950,700.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	260,629,319.00	208,227,938.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	258,440,319.00	206,049,938.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	220,000.00	220,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	900,000.00	900,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	214,000.00	214,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	55,000.00	44,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	800,000.00	800,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	152,964,600.00	468,684,175.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	41,905,000.00	411,831,675.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	111,059,600.00	56,852,500.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	6,139,881.00	24,986,100.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	6,000,000.00	24,986,100.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	00.00	18,986,100.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	6,000,000.00	6,000,000.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		8933866.64
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	00.00	0.0
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	00.00	0.0

2.4 АУДИТ ХИЙСЭН ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
-----	----------	---------------------------------	-----------------------	-------------------	---

C01	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	169,177,150.00	4,278,070.00	7,243,139,968.00	7,416,595,188.00
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	-13,248,000.00	-13,248,000.00
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	169,177,150.00	4,278,070.00	7,229,891,968.00	7,403,347,188.00
C07	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	-560,010,877.94	-560,010,877.94
C08	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	169,177,150.00	4,278,070.00	-62,841,892.54	110,613,327.46
D01	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	169,177,150.00	4,278,070.00	-62,841,892.54	110,613,327.46
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	169,177,150.00	4,278,070.00	-62,841,892.54	110,613,327.46
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	18,883,195.37	18,883,195.37
D09	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	169,177,150.00	4,278,070.00	-43,958,697.17	129,496,522.83

2.5 АУДИТ ХИЙСЭН ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН/төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	507,347,000.00	499,460,633.36
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	507,347,000.00	499,460,633.36
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	482,360,900.00	474,474,533.36
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	169,412,200.00	169,412,199.36
210101	Үндсэн цалин	132,052,800.00	130,792,399.36
210102	Нэмэгдэл	34,481,400.00	34,481,400.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	2,878,000.00	4,138,400.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	22,870,600.00	22,870,600.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	16,094,200.00	16,094,200.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,694,100.00	1,694,100.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,355,300.00	1,355,300.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	338,800.00	338,800.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,388,200.00	3,388,200.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	35,842,400.00	35,311,421.00
210401	Бичиг хэрэг	2,330,000.00	2,330,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	24,193,200.00	23,965,273.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	7,819,200.00	7,516,148.00
210404	Ном, хэвлэл	1,500,000.00	1,500,000.00
2105	Нормативт зардал	370,000.00	370,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	370,000.00	370,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,800,000.00	1,200,000.00
210604	Урсгал засвар	1,800,000.00	1,200,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	6,635,200.00	2,950,700.00
210702	Дотоод албан томилолт	6,635,200.00	2,950,700.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	211,225,500.00	208,227,938.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	209,036,500.00	206,049,938.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	220,000.00	220,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	900,000.00	900,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	214,000.00	214,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	55,000.00	44,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	800,000.00	800,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	34205000.00	34,131,675.00

210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	11,905,000.00	11,831,675.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	22,300,000.00	22,300,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	24986100.00	32,872,466.64
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	24,986,100.00	24,986,100.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	18,986,100.00	18,986,100.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	6,000,000.00	6,000,000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	00.00	499.460.633.36
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	00.00	499.460.633,36
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	13.00	14.00
620001	Удирдах ажилтан	02.00	02.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	09.00	09.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	02.00	03.00

2.6 АУДИТ ХИЙСЭН НЭМЭЛТ САНХҮҮЖИЛТИЙН ТАЙЛАН /төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	434,552,500.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	434,552,500.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	434,552,500.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	434,552,500.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	400,000,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	34,552,500.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	434.552.500.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	434,552,500.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	400,000,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	30,370,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	5,230,000.00
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	

3.АУДИТЫН ТАЙЛАН

3.1. Ерөнхий зүйл

Ховд аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүгнэлтийг Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын нарийн бичгийн дарга Б.Сандагсүрэн танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтад хийсэн үнэлгээ, аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал бүхий аудитын дүгнэлт түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан толилуулав.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээдэд төсөвт байгууллагын чиг үүрэгт хамааралгүй үйл ажиллагааг санхүүжүүлсэн алдаа зөрчлүүдэд зөвлөмж өгч менежментийн захидалд тусгасан болно.

Аудитыг 2021 оны 02 дугаар сарын 16-ноос 2021 оны 02 дугаар сарын 18-ны хооронд Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Д.Балжинням хариуцаж хэрэгжүүлэв.

3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

Эрхэм зорилго: Нутгийн өөрөө удирдах байгууллагыг чадварлаг, нээлттэй, ил тод болгон төлөвшүүлж иргэдийн оролцоотой эдийн засаг, нийгмийн ногоон хөгжлийн хүрээнд уламжлал-шинэчлэлийн уялдааг ханган олон тулгуурт эдийн засгийн болон хүний хөгжлийг дэмжсэн бодлогыг тодорхойлон хэрэгжүүлж олон үндэстэн, ястан ард түмний аж амьдралыг дээшлүүлэн ая тухтай ажиллаж амьдрах нөхцөл бүрдүүлэхэд оршино гэж тодорхойлсон байна.

Эрхэм зорилтыг хангахад 2020 оны ажлыг чиглүүлж жил, улирлаар ажлаа төлөвлөн хэрэгжилтийг хангаж, аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 41 төлөөлөгч, 17 сумдын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 371 төлөөлөгч, 91 багийн ИНХ-ын 503 идэвхтэн сонгуультаан тус тус үйл ажиллагаагаа бүх шатны нутгийн захиргааны байгууллагуудтай уялдуулан Хурлын бүрэн эрхийг хэрэгжүүлж ажиллажээ.

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг хууль, тогтоомж, бодлого, журамд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- *Төсвийн тухай хуулийн нэмэлт өөрчлөлт*
- *Засгийн газрын 2019 оны 472 дугаар тогтоолоор “Төрийн албан хаагчийн цалингийн сүлжээ, хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай”*
- *Засгийн газрын 2020 оны 11 дүгээр сарын 183 тоот “бүх нийтийн бэлэн байдлын зэрэгт шилжсэнтэй холбогдуулан эдийн засгийг дэмжих чиглэлээр авах зарим арга хэмжээний тухай”*
- *Засгийн газрын 2020 оны 1 дүгээр сарын 10 тоот “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай”*

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт

Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал нь санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

Аймгийн ЗДТГ-ын дэргэдэх Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын газар 2020 онд тус байгууллагад дотоод хяналт хийгдээгүй аймгийн төрийн сангаас өдөр тутмын гүйлгээнд хяналт хэрэгжүүлсэн байна.

Мөн тухайн байгууллага дотоод аудитын нэгжгүй, хяналт хэрэгжүүлсэн талаар ажлын тайлан ирүүлээгүй болно

Байгууллагын дотоод хяналтын эрсдэлийг төлөвлөлтийн үе шатанд Дунд гэж үнэлсэн бөгөөд гүйцэтгэлийн үе шатанд дахин хянахад дотоод хяналт үр нөлөөтэй гэж үзлээ.

3.4. МАТЕРИАЛЛАГ БАЙДАЛ

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт орлогыг сонгож, эрсдэлийн түвшнийг “Дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 1 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшнийг 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн нийт орлогоос 646867.2 мянган төгрөгөөс 1 хувиар тооцон 6468.6 мянган төгрөгөөр материаллаг байдлыг тооцсон.

Харин гүйцэтгэлийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшнийг 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн нийт орлогоос 981622.0 мянган төгрөгөөс 1 хувиар тооцон 9816.2 мянган төгрөгөөр материаллаг байдлыг тооцлоо.

3.5. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Ховд аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 24366.7 мянган төгрөгөөр буюу 1.1 хувиар өссөн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан нь бараа материал, үндсэн хөрөнгийн данс байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт /мянган төгрөг/

Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
АВЛАГА	5525.6	237.3	(5288.3)
БАРАА МАТЕРИАЛ	15967.8	16612.3	644.5
ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	89972.1	113694.3	23722.2
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	111465.6	135832.3	24366.7
БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	852.3	0.0	(852.3)
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ОРОЛЦОО	169177.1	169177.1	0.0
ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	111465.6	135832.3	24366.7
ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	111465.6	135832.3	24366.7

Авлага дансны эцсийн үлдэгдэл 237.3 мянган төгрөг нь нэмэлт данснаас татан төвлөрүүлсэн санхүүжилттэй холбоотой байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 16612.3 мянган төгрөг болж 644.5 мянган төгрөгөөр өссөн нь худалдан авсан бага үнэтэй түргэн элэгдэх бараа материалын үлдэгдэлтэй холбоотой байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл оны эхэнд 89972.1 мянган төгрөг, оны эцэст 113694.3 мянган төгрөг болж 23722.2 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Үндсэн хөрөнгийн данс нь орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар 26995.1 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмж, 11969.0 мянган төгрөгийн тавилга эд хогшил нийлүүлсэнтэй холбоотой нэмэгдсэн байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 1520903.0 мянган төгрөг болж, тайлант онд 56000.0 мянган төгрөгөөр өссөн нь газар бүртгэсэнтэй холбоотой байна.

Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын 2020 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар нийт орлого өмнөх оноос 346978.0 мянган төгрөгөөр буюу 1.5 хувиар өссөн байна.

Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан 981622.0 мянган төгрөгийн орлогоос урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт 507347.0 мянган төгрөг болж өмнөх оноос 11513.2 мянган төгрөгөөр өссөн, 38675.0 мянган төгрөгөөр үнэ төлбөргүй орлого нэмэгдсэн, нэмэлт санхүүжилтийн орлого 435600.0 мянган төгрөг болж өмнөх оныхоос 296790.4 мянган төгрөгөөр өссөн нь ЦАУЗБУК-аас 400000.0 мянган төгрөгийн нөхөн олговор, Хөшөөт хөгжлийн сангаас 30370.0 мянган төгрөгийн төлөөлөгчдийг чадавхжуулах зардал, UNDP төслийн газраас 5230.0 мянган төгрөгийн сургалтын зардлын санхүүжилт орж ирсэнтэй холбоотой байна.

Нийт зардал өмнөх оноос 934013.1 мянган төгрөг болж өмнөх үеийнхээс 299369.7 мянган төгрөг буюу 1.4 хувиар өссөн, өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан цалин, шимтгэлийн зардал 39249.1 мянган төгрөг буюу 2.5 хувиар, бараа үйлчилгээний бусад зардал 369583.6 мянган төгрөг буюу 89 хувиар өссөн, тээвэр шатахууны зардал 1727.9 мянган төгрөг буюу 0.9 хувиар, шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр 1703.0 мянган төгрөг буюу 0.8 хувиар, урсгал засвар 11796.0 1 мянган төгрөг буюу 89 хувиар, дотоод албан томилолт 9113.3 мянган төгрөг буюу 75.6 хувиар, бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж 52390.3 мянган төгрөг буюу 20 хувиар, хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх 54207.1 мянган төгрөг буюу 50 хувиар буурсан байна.

3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн шууд захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Төсвийн төлөвлөлт:

Тус байгууллагын 2020 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 507347.0 мянган төгрөгөөр, нийт зарлагыг 507347.0 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн гүйцэтгэл:

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 2 хөтөлбөрийн 6 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 507347.0 мянган төгрөгийн төсөв баталснаас 507347.0 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 507347.0 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, урсгал үйл ажиллагаанд 499461.0 мянган төгрөгийг зарцуулж 7886.3 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 499461.0 төгрөг буюу 98 хувьтай байгаа нь тээвэр шатахууны зардал 227.9 мянга, шуудан холбооны зардал 303.0 мянга, урсгал засварын зардал 600.0 мянга, дотоод албан томилолтын зардал 3684.5 мянга, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөрийн зардал 2986.5 мянга, тээврийн хэрэгслийн оношилгооны зардал 11.0 мянга, бараа үйлчилгээний бусад зардал 73.3 мянган төгрөгөөр хэмнэж зарцуулсан байна.

Хүснэгт 3	Хөтөлбөр, арга хэмжээний хэмнэлт	/мян.төг/
код	хөтөлбөр, арга хэмжээ	мөнгөн дүн
80101	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	7886.3
80109	Нийгмийн даатгалын шимтгэл	
80214	Тогтмол зардал	
80802	Нормативд зардал	
ДҮН		7886.3

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр харуулсан мэдээллийг энэ тайлангийн 4.5-д харуулав.

Нэмэлт санхүүжилт:

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд 72935,9 мянган төгрөг төвлөрснөөс ЦАУЗБУК-аас 400000.0 мянган төгрөгийн нөхөн олговор, Хөшөөт хөгжлийн сангаас 30370.0 мянган төгрөгийн төлөөлөгчдийг чадавхжуулах зардал, UNDP төслийн газраас 5230.0 мянган

төгрөгийн сургалтын зардлын санхүүжилт тус тус орж батлагдсан арга хэмжээний зардалд зарцуулсан байна.

3.7. Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчийн хурал нь Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан мэдээллийг хуулийн хугацаанд нь мэдээлсэн байна.

3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн 21433.8 мянган төгрөгийн зөрчилд 4 зөвлөмж өгөгдөж зөвлөмжийн хэрэгжилт 100 хувьтай байна.

Хүснэгт 4: Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн төлбөрийн акт, албан шаардлагын хэрэгжилт /мянган.төг/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Зөрүү		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт	1	398.5	1	398.5	-	-	-
Албан шаардлага	0	0,0	0	0,0	-	-	-
Зөвлөмж	4	21433.8	4	21433.8			100%
Нийт дүн	5	21832.3	5	21832.3			100%

3.9. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 18600.0 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс 18600.0 мянган төгрөгийн алдаа зөрчилд дахин давтан гаргахгүй байх 1 зөвлөмж өглөө.

Аудитын зөвлөмж: Аудитаар илэрсэн 18600 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчилд 1 зөвлөмж өгч менежментийн захидалд тусгав.

3.10. БАЛАНСЫН ДАРААХ ҮЙЛ ЯВДАЛ БОЛОН ДАРААГИЙН АУДИТААР АВЧ ҮЗЭХ АНХААРАЛ ТАТАХУЙЦ БУСАД ЧУХАЛ АСУУДЛУУД

Дараагийн аудитаар анхаарал татахуйц асуудал байхгүй байна.

4. МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДАЛ

Менежментийн захидалд цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв. Үүнд:

Төсвийн төлөвлөлтэй холбоотой асуудал

1.1 Илрүүлэлт: *Тайлант онд төсөвт байгууллагын чиг үүрэгт хамааралгүй, аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хуралд суудалтай намуудад 18600.0 мянган төгрөгийн санхүүжилт олгож байгаа зөрчил дутагдал илэрлээ.*

1.2 Эрсдэл: *Төсвийн хөрөнгийг үр өгөөж буурах, хуулийн хэрэгжилт хангагдахгүй байх. Улс төрийн намуудын тухай хуульд улс төрийн намуудад орон нутгийн төсвөөс санхүүжилт олгох тухай заалт байхгүй байхад орон нутгийн төсвөөс ИТХ-д суудалтай намуудад санхүүжилт олгож байгаа нь хууль бус байна.*

1.3 Өгсөн зөвлөмж: *Төсвийн тухай хуулийн 58.2.Аймаг өөрийн төсвөөр тухайн шатанд хамаарах дараах чиг үүргийг бие даан хэрэгжүүлнэ, 6.4.2.төрийн чиг үүрэгт хамаарахгүй хөтөлбөр, арга хэмжээг санхүүжүүлэхгүй байх, Улс төрийн намын тухай хуулийн 19*

дүгээр зүйл.Төрөөс үзүүлэх санхүүгийн дэмжлэг 19.2."Улсын Их Хуралд суудал бүхий намд түүний авсан суудлын тоогоор Улсын Их Хурлын гишүүний нэг суудлыг жилд арван сая төгрөгөөр тооцож, Улсын Их Хурлын тухайн бүрэн эрхийн хугацаанд улирал тутам улсын төсвөөс санхүүжилт олгоно", гэснийг мөрдөж ажиллах. ИТХ – д суудалтай намуудад санхүүжилт олгохыг таслан зогсоох.

1.4 Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2021 оны 4 дүгээр сарын 25-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. АУДИТААР ИЛЭРСЭН АЛДАА, ЗӨРЧЛИЙН ЖАГСААЛТ

Огноо:	Аудитын нэр:	Ховд аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудит	Аудитын код:
2021			ХОА-2021/112/СТА-ТШЗ
Шалгагдсан байгууллагын нэр:	Ховд аймгийн ИТХ		Мянган төгрөгөөр

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
			Нэр	Албан тушаал	Овог нэр
	1	2	3	4	5
1	ИТХ – д суудалтай намуудад санхүүжилт олгохыг таслан зогсоох.	18.600	зөвлөмж	Нарийн бичгийн дарга , Нягтлан бодогч	Б.Сандагсүрэн Б.Даваадорж
	ДҮН	18.600			

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

